

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit à Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati petit vrsta Din 4.— Popust po dogovoru. Inseratni davek poseben. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 144.— Din. za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Zrakoplov „Zeppelin“ krenil na pot

Davi ob 5.58 je startal k drugemu prekoceanskemu poletu — Na krovu je 40 mož posadke in 8 potnikov — Stroge določbe za polet nad Francijo — V Ameriko bo prispel v soboto zvečer ali v nedeljo zjutraj

Friedrichshafen, 16. maja. Točno ob napovedanem času, t. j. ob 5.58 zjutraj, je zrakoplov »Grof Zeppelin« s štiridesetimi možimi posadke in osmimipotniki na krovu startal k svojemu drugemu poletu preko oceana. Na letališču se je zbral mnogo občinstva ki je odhajajočemu zračnemu velikanu pribralo navdušene ovacije.

Pred startom se je odigral še komičen prizor, ki ga je povzročila gospodična Mary Pierce lepa 18letna blondinka, hčerka nekega ameriškega magnata, ki si je vbila v glavo, da mora na vsak način poleteti s »Zeppelinom« preko velike luže. Že prej si je zasiguralo mesto in je že pred par dnevi prispevala v Friedrichshafen. Njeni mati pa je sinoči brzojavila dr. Eckenerju, da hčerka ne sme na krov. Gospodična Mary se za to prepoved seveda ni zmenila in je bila danes med prvimi potniki na mestu, da se vkrica. Ko so odvezavali zadnje vrvi, s katerimi je bil zrakoplov pritrjen k zemlji, je prihitela na letališče tudi mati, toda bilo je že prepozno. Veličastno se je dvigal orjaški zrakoplov in po dveh krogih nad Friedrichshafnom izginil v smeri proti Constanzi.

Pariz, 16. maja. Ob 10.10 je zrakoplov »Zeppelin« preletel Lion v višini 700 m. Nadaljeval je polet v južno-zapadni smeri.

Friedrichshafen, 16. maja. Že ob pol 6. zjutraj so bili po odredbi dr. Eckenerja vsi potniki zbrani na letališču. Število poštnih paketov, ki jih nosi zrakoplov s seboj, znaša 200 zavarovanih pa so tako visoko, da so zavarovalne družbe na samih premijah pobrali 100 tisoč Mark. Najzanimivejša pošiljatev je štiriletna opica »Suzi«, ki sicer ni zavarovana, pa je bila kupljena za vsoto 15 tisoč dolarjev. Draga opica se vozi v kabini številka 5 s krmilarjem Ludwigm. »Zeppelin« bo ostal v Ameriki 3

do 4 dni, ter bo bržkone odpeljul nazaj v Evropo okrog 26. maja.

Friedrichshafen, 16. maja. Dr. Eckener je včeraj sporočil zastopnikom tiski, da je Francija postavila naslednje pogoje za polet »Zeppelina« preko francoske ozemlja: Zrakoplov »Zeppelin« ne sme same ponori, temveč tudi med 7. in 9. zjutraj preleteti francosko ozemlje, v vsakem slučaju pa ga mora zapustiti v roku dveh ur. Nikakor ne sme pluti severnejše kakor je letel zadnjič in v nobenem slučaju ne sme leteti nad

tvornico Schneider-Creuzot. Od Besancona mora leteti v ravni smeri do naiblžje točke južno-francoske obale. Fotografske aparate sme nesti s seboj, vendar pa morajo biti zapečeteni in se smejo odcepiti šele, ko zapusti zrakoplov francosko ozemlje. Delavnice v Friedrichshafnu morajo prejem tega dopisa potrditi v dveh izvodih francoskega vojnemu ministrstvu. Razen tega bo kontroliralo polet »Zeppelin« 12 francoskih letal.

Z drugimi besedami se to pravi, da bo Francija postopala napram Zepelinu kot neprijateljskemu zrakoplovu, ako se ne bi dr. Eckener ravnal po odredbah francoskih oblasti. Lani je »Zeppelin« proti izdanemu dovoljenju francoske vlade letel pri Besanconu, namenoma in brez navigacijske potrebe nizko nad tvornicami municipalne in orožja Schneider in Creusot.

Berlin, 16. maja. V Berlinu je dva dni zborovalo društvo za preiskovanje krajev okoli severnega tečaja s pomočjo »Zeppelina«. Na teh posvetovanjih je bil točno določen načrt za polet Zepelina na polarno ozemlje, ki se bo izvršil prihodnje leto. Posvetovani sta se udeležili tudi Nansen in Sverdrup. Polet »Zeppelina« na severni tečaj prihodnje leta je bo izvršil v treh etapah, da bi dosegli čim boljši znanstveni uspehi. Prvo etapo bo tvoril polet ob najsevernejši evropske točki za pristajanje preko Grenlandije na Terlingov otok. Drugo etapo bo tvoril tridnevni polet nad nepreskano površino okoli severnega tečaja. Tretjo etapo pa bo predstavil povratek »Zeppelina« skozi Behringovo ožino. Stroške ekspedicije bo nosil svetovni tisk.

Grozna katastrofa v ameriški bolnici

V bolnici v Clevelandu je nastal požar — Ogenj in strupeni plini so zahtevali nad 100 človeških žrtev — Grozni prizori — Skorai nemogoča reševalna akcija

Newyork, 16. maja. Včeraj po polnove se je priprila na kliniki clevelandske bolnice katastrofa, kakršno je tudi pestra ameriška kronika nesreč ne beleži. V kletnih prostorih bolnice je nastal v röntgenološkem oddelku zaradi kratkega stika požar, ki se je razširil na skladische kemikalij. To je imelo za posledico, da so se začele razvijati ogromne množine strupenih plinov. V par minutah je bila vsa bolnica, v kateri je bilo trenutno 360 bolnikov, v plamenih. Istočasno je gosta megla strupenih plinov zajela vse bolniške prostore, takoj da skoraj ni bilo mislit na rešitev. V splošni paniki je mnogo bolnikov in strežnic poskakalo s prve-

ga in drugega nadstropja na cesto, kjer so obležali s polomljennimi udi. Okrog 14 strežnic in zdravnikov pa se je zatekel na streho, upajč, da se bodo mogli na ta način rešiti. Storili pa so grozno smrt. Streha se je nameč kmalu nato porušila in pokopala pod seboj ljudi, ki so bili na strehi in bolnici, ki so bili prikovani na posteljo ali ki so omamnjeni od strupenih plinov obležali po sobahn in hodnikih.

Reševalna akcija je bila skoraj nemogoča. Ogenj se je širil s strahovito nagnlico, gasilci sprva sploh niso mogli bližu, ker so se strupeni plini širili tudi na okolico. Šele po dveh urah se je posrečilo lokalizirati požar. Ko so ga-

silci, opremjeni z maskami, vdrli v poslopje, se jim je nudila grozna slika. Po hodnikih in po dvoranah so ležala trupa deloma nabrekla od plinov, deloma docela zogljena. Po dosedanjih ugotovitvah je zahtevala katastrofa preko 100 človeških žrtev. Bolnike, ki so se rešili, so prepeljali v druge bolnice, vendar pa jmao skoraj vsi tako huda zastrupljenja, da ni upanja, da bi ostali pri življenju. Pod ruševinami so našli nad 90 trupel, izmed katerih pa je identificirati samo 78, dočim so ostala tako popačena, da sploh ni mogoče ugotoviti identitete.

Škoda znaša več milijonov dolarjev

Poplave v Šumadiji

Beograd, 16. maja. Iz Kragujevca poročajo, da je reka Jasenica zaradi nalinov zadnjih dni tako narasla, da je prestopila bregove, poplavila cele pokrajine, porušila skoraj vse mostove, uničila vse setve in povzročila tako ogromno škodo, da je narod naravnost obupan. Zaradi nenadnega navala vode ljudje niso mogli rešiti skoraj ničesar in je utonilo tudi mnogo živine. Da li je katastrofa zahtevala človeške žrteve, zaenkrat še ni znano. Vlada je odredila nujno pomoč in odpošlala v prizadete kraje vojaške oddelke, da pomagajo pri reševanju.

Seja ministarskega sveta

Beograd, 16. maja. Drevi se bo vršila seja ministarskega sveta, ki se bo bavil z raznimi tekočimi zadevami.

Letovanje rumunske kraljice

Solnograd, 16. maja. V zdravilišču St. Ilgen je bila včeraj najeta vila za rumunske kraljice vdovo Marijo, ki se namenava začetkom junija naseliti za daljšo dobo.

Ministrski predsednik o nalogah vlade

Izjava generala Pere Živkovića — Vprašanje ustave in razdelitve države ni aktualno

Beograd, 16. maja. Današnje »Vreme« objavlja razgovor z ministrskim predsednikom generalom Pere Živkovićem, ki je med drugim na vprašanje, ali je njegovo inspekcijsko potovanje v zvezi z reševanjem vprašanja ustave in nove razdelitve države izjavil:

»Vse to so le prazne domneve. Vlada ima jasno in točno določen program, ki ga mora izvršiti. V stikih z

narodom sem ugotovil, da so narodne mase mnogo bolje in pravilnejše razumele vzkrov izprememb v državi in krajjevega manifesta z dne 6. januarja, kakor tudi naloge, ki nam jih nalaga ta manifest. Med naloge, ki izvirajo iz tega manifesta, pa se sedaj za vprašanje ne spada in naš tisk bi se moral baviti s pozitivnimi in realnimi življenskimi problemi naroda.«

Velika poneverba poštnega uradnika v Strumici

Pri nenadni revizi blagajne so odkrili primanjkljaj 115.000 Din Defravdant izročen sodišču

Strumica, 16. maja. Pri pregledu blagajne strumiške pošte je bil ugotovljen primanjkljaj v znesku 115.000 Din. Upravnik pošte Mitar Banović se je v poslednjem hipu skušal izogniti zasedovanju s tem, da si je od nekega trgovca preskrbel ček za enako vsto, namenjen Poštni hranilnicu v Skoplju. Ko je tergovec par dni kasneje hotel dvigniti vloženi denar v Skoplju, so odkrili, da je upravnik pošte v Stru-

mici zadržal pošiljko, da s tem pokrije primanjkljaj svoje blagajne. Nepošteni upravnik je manipuliral na ta način, da je začetkom meseca prevzel denar knjižil na prejšnji mesec in tako izkazoval stanje blagajne brez primanjkljaja. Nenadni pregled blagajne po inšpektorju iz Skoplja je napravil tej manipulaciji konec. Upravnik Banović je bil izročen sodišču. Aretranti ima ženo in petoro dece.

Velike poplave v Rusiji

Volga je narasla za 12 m nad normalo in poplavila 300 vasi — Več tisoč ljudi brez strehe — Splošna mobilizacija za reševalno akcijo

Moskva, 16. maja. V zadnjih dneh je Volga na mnogih krajih prestopila bregove zlasti pri Nižnjem Novgorodu in Ribinsku. Na vsem tem ozemlju je poplavljeno okoli 300 vasi. Mnoge hiše je voda porušila. Setev je v teh krajih popolnoma uničena. Mnogoštevilno prebivalstvo je zapustilo domove in pobegnilo v kraje, kjer niso ogroženi od poplav. Povoden je čim bolj širi in po dosedanjih vresteh je ostalo brez strehe že več tisoč ljudi. Sovjetske oblasti so v vsem poplavljenum področju Volge izvedle mobilizacijo kmetov od 18. do 40. leta, da bi pomagali prizadetemu prebivalstvu in zgradili nasipe za omejitve povodnji. Po vresteh iz Ribinske je tamkaj Volga narasla za 12 m nad normalo. Predmestje Ribinska je popolnoma poplavljeno. Mnoge tvornice v Ribinsku so ustavile obratovanje.

Težka nesreča pri

gradnji hotela Miklič

Ljubljana, 16. maja. Danes opoldne, nekoliko minut pred 12., se je na Masarykovi cesti na stavbišču novega Mikličevega hotela prišla težka nesreča. Kleparski vajenec Franc Skalja, ki je imel opravka na strehi, je hotel stopiti na dvigalo. Bil je prepirčan, da je naprava stabilna. Ko je dvigalo, ki je gibljivo konstruirano, zagugalo, je fant nenadoma izgubil ravnotežje in strmoljal iz višine na tla.

Koroški avtomobilisti v Ljubljani

Ljubljana, 16. maja. Davi so prišeli v Ljubljano koroški avtomobilisti, ki se nahajajo na binkoštem izletu na naše Primorje ter se vozijo skozi Ljubljano in Postojno na Sušak ter od tu v Crikvenico.

spož drevi okoli 18. V Crikvenici estanejo en dan, nato se pa odpeljejo na znamenita Plitvička jezera. Povratek je dočlenil v binkošti ponedeljek. Vožnja gre preko Zagreba. Celja in Maribora nazaj na Koroško. Koroškim avtomobilistom želimo na potovanju srečno pot!

Nesreča v nemških plavžih

Waldau, 16. maja. Nocoj se je prišla pri tukajnjih plavžih težka nesreča. 30 m visoki stolp za segrevanje zraka se je nenadoma razstreljal in porušil pri tem tudi delavsko barako, 10 delavcev je bilo na mestu ubitih, trije so zgoreli, pet pa jih je dobilo tako težke opeklbine, da bodo težko ostali pri življenu.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.88, Dunaj 700.73, Berlin 13.5025—13.5325 (13.5175), Bruselj 7.9014, Budimpešta 9.1915, Curih 1094—1097.4 (1095.9), Dunaj 7.9823—8.0123 (7.9973), London 275.63—276.43 (276.03), Newyork 56.69—56.89 (56.79), Pariz 222.36, Praga 168.38, Trst 168.78 (168.38), Trst 297.92.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize: Amsterdam 22.88, Dunaj 700.73, Berlin 13.5175, Budimpešta 9.92, Milan 297.92, London 276.03, Newyork 56.70, Pariz 222.36, Praga 168.38, Curih 1095.9.

INOZEMSKE BORZE.

Curih: Beograd 9.125, Dunaj 73.95, Budimpešta 90.45, Berlin 123.35, London 25.185, Newyork 519.25, Pariz 20.285, Milan 27.185, Praga 15.365.

Beograd, 16. maja. Sinoči je bilo izdano naslednje službeno sporočilo: »Nj. Vel. kralj je podpisal zakon o izvajanjih trgovinskih in plovilbenih konvencij, ki so bile podpisane 30. januarja t. l. v Parizu med kraljevino SHS in Francijo. Ta zakon se glasi:

Čl. 1. Določitev trgovinskih in plovilbenih konvencij, ki so bile sklenjene med kraljevino SHS in Francijo, stopajo v veljavo s 15. majem 1929 ne glede na določbe čl. 3 in čl. 36 teh konvencij.

Čl. 2. Triletni rok, predviden v čl. 3 in čl. 36, ni izpremenjen in prične teči, kakor je določeno v prejšnjem členu.

Čl. 3. Ta zakon stopi v veljavo z dnem, ko se objavi v »Službenih novinah«.

Vaš poročalec je sinoči srečai generalštavnega polkovnika Dimitrija Živkovića.

Praga, 16. maja. Predsednik republike je odlikoval z velikim križem Belega Leva bivšega jugoslovenskega poslanika v Pragi dr. Branka Lazarevića, s komanderškim redom Belega Leva bivšega šefa kabineta zunanjega ministra dr. Pelivanovića, z oficirskim redom Belega Orla pa generalštavnega polkovnika Dimitrija Živkovića.

Beograd, 16. maja. Predsednik republike je odlikoval z velikim križem Belega Leva bivšega jugoslovenskega poslanika v Pragi dr. Branka Lazarevića, s komanderškim redom Belega Leva bivšega šefa kabineta zunanjega ministra dr. Pelivanovića, z oficirskim redom Belega Orla pa generalštavnega polkovnika Dimitrija Živkovića.

Praga, 16. maja. Predsednik republike je odlikoval z velikim križem Belega Leva bivšega jugoslovenskega poslanika v Pragi dr. Branka Lazarevića, s komanderškim redom Belega Leva bivšega šefa kabineta zunanjega ministra dr. Pelivanovića, z oficirskim redom Belega Orla pa generalštavnega polkovnika Dimitrija Živković

Ljubljana dobi že letos kopalisce na Savi

Magistratna komisija je enodružno prisodila prvenstvo kopalnici v Mednem

Ljubljana, 16. maja.

Ljubljaničani romalo v poletju zadnja leta trumoma v Medno, na Ježico in drugam. V poletnih mesecih se kopilje Ljubljaničani, se solnicijo in zračilo, da stari ljudje in zakrnjeni filistri napovedujejo že skorajšnji sodni dan. Če eno hibo ima kopanje Ljubljaničanov. Za kopanje ob Savi ni doslej še nihče nihcesar pripravil. Ljubljaničani se kopilje pravzaprav le skriva v posestnik ob Savi grdo gledajo kopalce, ki kvarijo travo in posevke. Pa tudi za udobnost se ni doslej nihče nihcesar ukrenilo. Ljudje obesajo in skrivajo obleke po grmičevju, tatoči in nepridrapi v pa imajo ob Savi v poletnih mesecih prav lahek in hvalezen posek. Ljubljanska občina če dolega proučevala, če in kje naj bi postavila vsaj zaslinko kopalisce ob Savi. V Tomačevem, na Ježici in v Mednem so ponovno ogledovali terenske razmere, tok Save, njen muhavost, nihče pa se doslej še ni odločil, kje naj stoji kopalnica ob Savi.

V Mednem! pravijo Ljubljaničani. Tudi strokovnjaki pritrjujejo. Res, lepo je v Mednem! Stranska struga Save je plitva, mirno teče in dovolj je myake vse na okoli.

Ni tako na Ježici. Voda dere, je globoka, vsaka mati bo zgubila živce, če bo gledala, kako premetava Sava otroka po vodi. Pa grmičevje na Ježici! Pusta okolica, neprjetna! Ugodna samo za tiste, ki se igrajo »ravbarje in žandarje!« V Mednem pa trata, lep razgled proti Smarni Gori, fantast bi rekel: »neheška lepot«. Komisija magistratnih gospodov je včeraj obiskala vse te kraje. Čeprav je deževalo,

so vsi enodružno prisodili prvenstvo kopalnici v Mednem. Pa čemu bi prizorčali osebno, da se kopalisce postavi v Mednem. Saj je že g. inšpektor v p. Josip Vester, ki je prebrezel, že vso našo deželo, pred leti sprožil načrt, da se postavi kopalisce ob Savi pri Mednem. Le zaupajmo temu gospodu, verjemimo mu, da te res najbolj prizorčen kraj za kopanje v Mednem. Za kopalisce v Mednem ni nobenih težav. Gospod dekan Zabret iz Št. Vida, ki upravlja zemljišče, kjer naj se postavi kopalisce, bo dal prostora za ljubljanske kopalce. Še celo brv čez Savo na peščeni otok sredi Save bodo zastonji postavili.

Le eno je precej daleč je Medno. Toda še vedno v prvi železniški coni in je cona za vlek prav tak kot one na Ježico. Mestni magistrat pa bo tudi gledal, da bodo mestni avtobusi za najnižjo ceno vozili kopalcem v Medno.

Direkcija drž. železnic bo morala uvesti kopalne vlake, pri garniturah ne bo smela skopariti, pa se bo lahko letos še lepše razvilo kopanje v Mednem ob Savi.

Kadar bo kopalisce gotovo, kadar bodo družni prvci občutili ugodnost urejenega kopalisce, takrat bodo vsi rekli, pametno so storili oni, ki so se ogreli za Medno in poslušali nasvet g. inšpektorja Vesta. Proti naravi nas vseh in Ljubljaničanov posebej pa bi bilo, če bi sedal, ko se gradnja kopalisce pripravlja, ne zabavljali in se nad »kratkovidnostjo« magistratnih gospodov ne razburjali.

Sezona prihaja, zato takoj na delo, da bo že julija stalno kopalisce ob Savi v Mednem.

Moški so egoisti in nočeo priznati svojih napak, pravi ena — Ženske so egoistične, pravi eden — Ženske, čuvajte svoje dobrostanstvo!

38

Ni še prav gotovo, da se nikdar ne bom, četudi vem dobro, da mi bo žal — kadar se bom. — Stara sem 25 let in marsikaj sem že poiskusila moške, ker sem dovolj prilike spoznavati moške, ker v taki službi. Prišla sem do preprtičanja, da je zelo malo takih o katerih lahko rečem, da so na mestu in da bi se z njimi res upala živeti v zakonu, kajti: zakon je z medom namazan križ, ko se med poliže — ostane samo še križ. Jas se tegi prav dobro zavedam, zato odlašam že od 20. leta, ko se mi je prvikrat nudila prilika, da poskusim ta med.

Ce se bom kdaj poročila, se bom le zato, ker ženska (in to starejša) će ostane sama, nima nikjer ugleda in je kratkomalo zanimala. Sicer pa, kadar zopet spoznam kak nov značaj, ki ne dela časti moškim, si mislim, da je bolje biti tudi od vseh zanimalih, kar po živeti s takim možem. Najbolj me odbija od moških to, da svojim ženam ne dajo nikdar prav, četudi vem, da jih v srcu priznajo, da imajo prav. Ne vem, zakaj se žensko tak podcenjuje. Mnogo jih poznam, ki so z možem dobre v vseh ozirih, prizadevajo si, da jim ustrezajo v vsem, so varčne, pridne itd., a može kljub temu najdejo napake na njih. In to so navadno taki, za katere velja: »Najprej pometi pred svojim pragom.«

Boli me tudi, kadar se kak mož řeži, da je dolgočasna, da je grda, stara, suha ali predebela in ne vem kaj še vse. Ne pomislí pa, da tegi ni kriva sama. Največkrat so krive razmerez, v katerih živi. Ce je dolgočasna, ni prav nič čudnega, saj žena, če je skrbna ima dovolj drugih skrb, ne pa samo zabavati moža posebno če ima otroke in je v slabih gmotnih razmerah. Ce je predebela ali presuha, je kriva mačeha narava, ki je ni obdarovala z lepoto. Ce je stara, ali je misli, ko se je poročil, da bo njegova žena večno mlada? Seveda o možu, ki se tako izraža dobiti takoj svoje mnenje. Hoče se mu izpremembe, pa se mu oglaša vest in da bi jo zadušil, se s tem tolazi. Nerazumljivo mi je tudi, zakaj se vedno ženi očita, da ona ne zna prizavati moža nase, ako ga on kaj polomi. V nasprotju slučaju pa se možu ne očita tegi. Saj možki po njih mnenju vedno vse prav naredijo, kdo pa se pusti vplivati do svoje žene, sploh ni mož, tako pravijo.

Mnogo bi še lahko napisala, pa ne maram, radi tistih deklek, ki se namezavajo poročiti, da jim ne vzamem veselja. P. H.

39

Bboge samidice! Brige jih morijo kako naj srečno priprajajo v presladki objem uredništva svojih sanj o slastnem ognjišču, brezkrbnosti in o — prezlatih možkih — v zvezni zakonu, o katerem imajo na žalost prenove tako srednjeveške nazore, da ga istovetijo s takozvo. ljubezni... Več razseden mož mi bo pa rad pritrdil, da zakoni ustvari več sovraštva, kakovljubezni.

Današnji ženski narakej ne more nikakor razumeti, da molki niso samo zato na

svetu, da pihajo na razvjeta ženska srca, snubijo zakona željne in jih poročajo; (ne vem, ali je to bilo tudi včasih?) niti ne slutijo te zorne deve, da ima življenje za moške se kaščen drug smisel, izven tega, da živijo za ženske naslade, strasti in sanje. Zato je umljivo, ako tudi ne razumejo tega, da je potrebno prej poznavati življenje, da je potrebno prej znati plavati, predno skočimo v vrtinec življenja... V vrtinec življenja se plavati ne da ved načuti in zakon je najhujši živiljenjski vrtinec. Ni zato slabši tisti, ki se mu zdi zakon preostala živiljenjska šola, ker je bil toliko močan, da dozoreval v njem to spoznanje; nasprotno so slabši tisti, ki tega ne morejo razumeti.

Res je, ženskam je živiljenjska maksima telesno izkušjanje, kar pravim moškim ne more biti. Moškemu je v naravi, da ustvarja, snuje in povzdiguje boljše živiljenje celoupenega človešanstva. A ženski, posebno sodobni! Telesno izkušjanje — samo to! Najstietieski egoizem! Mi možki jih tega niti ne zamerimo, dokler ne zahtevajo od nas, da živimo temu njihovemu živiljenjskemu višku, njihovim sanjam ter da naj obrnemo hrbet vsemu živiljenjekemu realizmu...

Neka samičica se spodnika ob to, da so veliki moži tudi ženske, kakor Dante, Petrarca in Prešeren. Pritrjujem! Vsak možki ljubi: pameten razsodno in bitje, ki se mu zdi vredno njegove ljubezni; umetnik — vzišen, svoje ideale, modele svojih najglavnih duševnih zasnove; povprečen — povprečno, bitja, ki so mu najbližji itd. Ti vti pa ljubijo — če imajo koga... Dvomin, da bi ljubili Prešeren, Dante, Petrarca v današnji dob... Doba idealizma je zatonila — umetniki bi danes težko našli svoje ideale.

Zm.

Morda bom zadela na odpor, ker se ne bom držala naslova, ampak potipa bom vseeno nekatera razmišljana prejšnjih števil.

Na primer piše v eni številki neka kandidatinja samskega stanu, da se zato ne bo omotila, ker vidi veliko tragedijo zakonskega življenja pri svoji sosedi. Mož se je naveljal žene. Poiskal si je hetero.

Mlada sem, starata komaj 21 let. Življenje ne gledam z zaprtimi očmi. Vidim marsikaj, kar me boli in dela rane moji mladi duši. Zato vam, dekleta, žene — z eno besedo sestre. Saj smo si sestre, četudi si soproga bogataša, delavca ali kmeta. Smelo rečem v obraz, same smo krive, če hodi mož z ljubico okrog. Zatorei ne bodimo ljubice (hetere). Ce ne bo heter, iih mož iškal ne bo, iih ne bo našel.

Razumem pota, ki dovedejo mnoge do tega koraka, da postanejo slabe. Marsikaj sem že slišala od izgubljenih duš, ki so se mi iskreno izpovedale. In mnogim je bil vzrok nijhovega padca razočaranje in ljubezni. Marsikatere take uboge duše so se dvignile in močvirja in postale krepostne in poštne. Kališ prišel je iskren prijatelj in ih dvignil. Ali pa se je predramila v njej ona lučka, ki brič v vsakem srcu in razglibila vso nieno umazanijo? Vsako se lahko dvigne, če hoče.

Halo! Senzacija! Halo! Kino Ljubljanski dvor! Halo! Senzacija! Halo!

Slavnotna premijera dolgoričkovanega filma

„EROTIKON“

jutri v petek ob 9. uri. V glavni vlogi prva slovenska filmska igralka

Ljubljancanka Ite Rina — da Kravanja.

PROGRAM: 1. Grieg Frotika. Izvaja pomožni salonski orkester. 2. Uvodna beseda. 3. „EROTIKON“, drama nesrečne ljubezni mlade lte v 7. dejanjih. Pri predstavi bo navzoča tudi mati Ite Rine, gospa Kravanja. Dve urne predstave vsak dan ob 3, 5, 7. in 9. ur. Mladini neprimerno.

Sport

— Službeno je LHM-a. Seja uprav. odpora se vrši mesto danes, v soboto 18. maja ob 18. uri v damskem salonu kavarne Emo-nia. — Tajnica.

— Članstvo Ilirije! Sabljaška sekacija priredi jutri zvečer ob 20. uri v restavraciji »Zvezda« svoj prvi družbeni večer. Odprt vabi celokupno članstvo, kakor tudi vse prijatelje Ilirije, da se udeleži tega večera v čim večjem številu in da s svojo navzočnostjo dokažejo simpatijo najmlajši, vendar pa že najgoljnejši sekciji Ilirije. — Odbor.

polnoma druga slika, nego jo je napravil g. Hribar.

Podajam ta pojasnila Ljubljanski javnosti, ki je interesirana na tem, da izve resnico in da potem ne zapostavlja Ljubljane tako, kakor je to storil g. Hribar. Pri tem pa nikakor ne zagovarjam gospodarstva Ljubljane, ki nujno potrebuje izboljšanja.

Beležnica

Koledar.

Danes: Četrtek, 16. maja 1929; katoličani: Ivan Nep: Pravoslavni: 3. maja, Timotej.

Današnje prireditve.

Drama: Zaprtje.

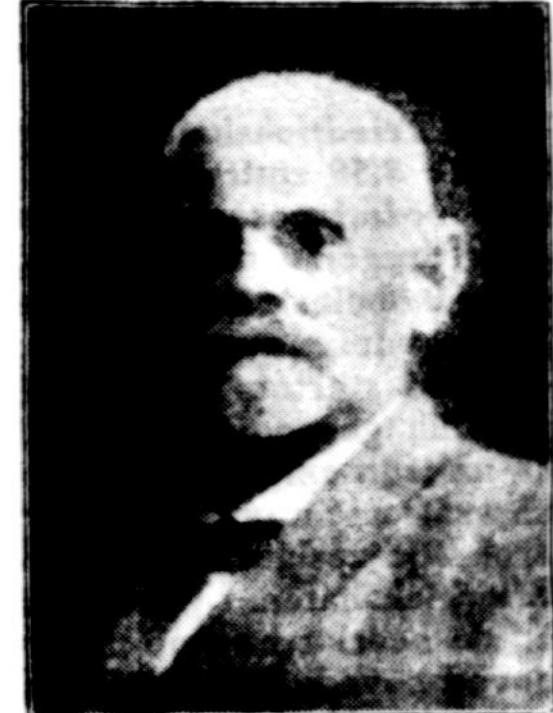
Kino Matica: Dvoboj dveh avijonov visoko v zraku.

Kino Ideal: Tainost kresne noči.

Predavanje na univerzi: Sledovi pravzaprav na Olševi. Predava prof. Brodar. Ob 18.

Dežurne lekarne.

Danes: Bahovec, Kongresni trg; Ustar, Sv. Petra cesta; Hočvar, Sp. Šiška.

G. Anton Novak iz Radovljice, ki je slavil včeraj 80letnico rojstva

Prosleta

Igra ljubezni in smrti

»Dantonova smrť in ta igra imata isto okolje in isto dobo. Pravzaprav je v občini centralna oseba — Danton; v prvi se godi vse okoli Dantona, v drugi pa zaradi Dantona. Snovno totej igri sorodni in bi bilo treba med uprizoritvama daljšega časa, da bi »Igra ljubezni in smrt« polno zanimala.

Romain Rolland je namenoma označil svojo dramo kot »sigar, ker drama je resno le igra, ne pa izrek življenja okoli L. 1793. Osebe so večinoma klasičistične, nekaki nadljudje po svojem nadčloveškem heroju in brezmejni plemenitosti, idealni stvari, ki so bili in so vsekodaj morali izjemne, ostanejo pa veliki in lepi kot nedosežni vzorniki.

Igralki je igra priznana umetnika Rollanda seveda hvaležna, ker nudi glavnim trem igralcem velezavimo, rafinirano komplikiranje, psihološko zelo globoke uloge.

Jérôme de Courvoissier, postaren učenjak, izumitelj, filozof in obenem politik, Dantonov pristaš, ki ga igra g. Levat, je zlasti zanimivo ugotoviti vzroke razlike, toda ta razlika se da leko ni tolkinška, kakor jo hoče predčuti g. Hribar, ki pride na podlagi svojih računov do zaključka, da je Zagreb proti Ljubljani glede L. 1929 na boljšem za 84 milijonov Din, dočim bi bilo opravljeno kazati samo na vsoto 40 milijonov dinarjev.

To je razlika med redno potrebščino Zagreba in Ljubljane glede na število prebivalstva običajno mest vsa tri leta manj ugodna za Ljubljano, da pa misliti in bilo vsekakor zanimivo ugotoviti vzroke razlike, toda ta razlika se da leko ni tolkinška, kakor jo hoče predčuti g. Hribar, ki pride na podlagi svojih računov do zaključka, da je Zagreb proti Ljubljani glede L. 1929 na boljšem za 84 milijonov Din, dočim bi bilo opravljeno kazati samo na vsoto 40 milijonov dinarjev.

Pomankljiva je tudi primera, ki jo je napravil g. Hribar glede običajnih dolgov Zagreba in Ljubljane.

G. Hribar je izjavil, da znašajo običajni dolgov mesta Ljubljana 118 milijonov Din, katerim stole nasproti dolgov Zagreba v znesku 128 milijonov Din.

K tej navedbi je treba priporočiti to-le:

Ljubljana bo ob koncu leta 1929 res zadržena za vsoto 118 milijonov Din, oziroma se za kakih 8 milijonov več, če se izvrse vse investicije, ki so proračunjene pri izredni potrebščini. Vpoštevati pa je, da spada od vseh dolgov: 1. na mestna podjetja 28 milijonov Din; 2. na stanovanjske hiše in druge proizvodne naprave 25 milijonov dinarjev; 3. na posojilo, ki se je dalo cestni železnicam 18 milijonov Din. Točne številke mi niso znane, toda razlike ne morejo biti velike.

Glede Zagreba je pa dolgovih treba poznati to-le ozadje:

Dosedanji, po proračunu za L. 1929 izkazani dolgov Zagreb res ne znašajo več, kakor navaja g. Hribar, t. j. 128,709,848 dinarjev. Toda Zagreb dela s polno paro in njegov, L. 1928 določeni investicijski program zahteva 159,700,000 Din, od katerih je pokriti 129,300,000 Din s posoilci. Doslej je mesto nalojeno na ta račun

August Blanche:

Na valovih strasti

Roman

Kaj bi dala lepotica, če bi mogla vse zlo poplačati? Ker pa storjenega ni mogoče popraviti, je hotela žrtvovati vsaj večji znesek za krasen spomenik ubogi Madelon in še večji znesek Belemu Medvedu in kdo ve, kaj vse je bila še pripravljena storiti ta moderna Magdalena.

A če s tem ne bo zadovoljen, kaj naj storim zan? — je vprašala napoved.

Mora biti zadovoljen, — je odgovoril Cambon. Sam spregovorim z njim in tudi moj oče mu bo prigovarjal.

A če ne bo poslušal vajnih naštev? Saj ste ga sami opisali kot nemiriljivega človeka. Strašno je živeti v neprestani zavesti, da nam preti nevarnost od strani tega krvolčnega! Kaj bi ne kazalo ovaditi ga policiji?

Kaj bi pa mogla storiti v tem pogledu policija?

Strogo paziti na tega nevarnega človeka.

Nihče ne zna vleči policije za nos tako, kakor on.

Naj ga pa zapro ... ni mič lažjega, nego izposlovanje odlok o aretaciji teživaka.

Saj vam še ni storil nič žalega, — je ugovarjal Cambon. Ta ugovor je priznal, da je Armand sin severa.

Pa vendar ne mislite, da bom čakala, da me res ubije? — je pripomnila.

Saj sem vam že rekel, da uredim to zadevo sam. V spomeniku za Madelonin grob je mnogo privlačne sile. Prepričan sem, da bo s tem potolačen.

A če se ne bo dal potolačiti? Ne, najbolj bo poskrbeti, da ga takoj aretrajo.

Toda pomislite, da je dober prijatelj mojega oceta in da ga imam rad že od mladih nog.

Torej bom morala odpotovati iz Pariza. In vi hočete, da zapustim Pariz, Armand?

Vi da bi zapustili Pariz? Ne, ne! Jaz bom bedel nad vami in dokler bom jaz ...

Saj ne morete biti vedno v moji bližini. Ali, ne, drugače ne gre. Vi, ki ste me rešili strašne smrti v žrelu ene divje zveri, me rešite tudi iz kremljeve druge ... Da, od tega trenutka ... O, božo mo!

Najlepša žena Pariza je bila tisti haj tudi najbolj razburjena, in kdo bi se ji čudil? Saj je šlo za njeno življenje, da, še več, za njen lepot, kajti v tem pogledu ji je bil Beli Medved najbolj nevaren. Kdo bi se tudi čudil, da je v strahu ovila svoje mehke roke okrog vrata mladega moža in da mu je položila vročo glavo na prsa, v katerih je močno utriplalo srce?

Od danes me ne smete zapustiti! — je vzlomila vsa sreča in pritisnila vroča lica na razgreti Armandovo glavo. — Sicer me pa tudi ne morete, kajti morate me imeti radi, kakor vas imam jaz. Kolika sreča, kolika blaženost biti od tebe tako ljubljena!

Pri tem je na video slučajno zlezla svilena ruta z njene krasne, nemirne glave in val bujnih kodrov je objel vroča Armandova lica, kakor se razpro-

stre na jugu noč po dnevnu v hipu, ko se dan najbolj veseli večerne zarje, krasnih rož in razburkanih morskih valov.

Kar se je začul ženski glas:

— Madame! Madame!

Dražestna dama je planila pokonci, ogrnila si je drugič svileni plašč in hitela je k vratom.

— Madame! Vojvoda! — je zaklical isti glas.

— Vojvoda? — je ponovila dama pri vratih.

— Da, nemudoma hoče govoriti z markizo.

— Kaj nini nisi povedala, da danes ne sprejemam?

— Rekla sem mu, da se je madame odpeljala na izprehod.

— A on?

— Ni hotel verjeti. Vojvoda je prisel čez vrt in je videl kočijo.

— Kdo mu je rekel, naj pride čez vrt?

— Vojvoda pravi, da prihaja po odgovor na pismo, ki ga je postal markizi pred dveema urama.

— Ah, saj res, to pismo ... Da, že vem.

— Baje je zelo važno.

— Da, se že spominjam.

— Kaj nai odgovorom vojvodi?

— Prosi ga, naj me počaka v salonu. Potem se pa vrni ... toda urno!

Dama s svilennim plaščem se je obrnila od vrat, držeč kazalec na ustih. Očvidno je bila zatopljena v težke misli.

Sin juga, ki je stal med kratkim pogovorom pri pozlačeni mizici in držal na ruti na nji, je presenečeno opazoval lepo damo.

— Ne bojte se ničesar, prijatelj! — je dejala smeje.

— Bojim se za vas, madame! — je priznal Armand.

— Neumni dečko! — je odgovorila.

Ta čas se je začulo trkanje na ista vrata.

— Jaz sem, madame! — se je začul zunaj zopet isti glas kakor malo prej.

— Vojvoda čaka v salonu.

Dama je stopila k vratom in ih odprla. Vstopila je ženska, v kateri je Cambon takoj spoznal svojo spremiščevalko.

— Ali si imela masko tudi vričajo vojvode? — je vprašala dama.

— Ne, vzela sem jo šele, ko sem šla k vam, ker sem mislila, da ...

— To je odveč. Demisa, obe sva izdani, kakor vidiš. — je dejala smeje.

Denisa je odložila masko in Cambon je zagledal tudi drugo damo iz Jardin des Plantes.

— Reci, naj izprežeo konje.

— Monsieur Armand torej ne ide? — je vprašala Denisa z drhtecim glasom.

— Ne, monsieur Armand se tudi ne odpelje, ker bo večerjal pri meni.

— Mi ima madame še kaj naročiti?

— Ne.

Denisa se je nizko poklonila in odšla. Bila je bleda kot zid.

Potem se je očarljiva dama približala svojemu gostu, ki menda sploh ni ničesar slišal. ne videl.

— A kakšna, mislite, bo usoda onega, ki ne odide, niti se odpelje? — je vprašala.

Armand ni odgovoril. Samo smehl je, kakor se smehlja blažen človek.

— Od danes me ne smete zapustiti!

— Je vzlomila vsa sreča in pritisnila vroča lica na razgreti Armandovo glavo. — Sicer me pa tudi ne morete, kajti morate me imeti radi, kakor vas imam jaz. Kolika sreča, kolika blaženost biti od tebe tako ljubljena!

Pri tem je na video slučajno zlezla svilena ruta z njene krasne, nemirne glave in val bujnih kodrov je objel vroča Armandova lica, kakor se razpro-

stre na jugu noč po dnevnu v hipu, ko se dan najbolj veseli večerne zarje, krasnih rož in razburkanih morskih valov.

Kar se je začul ženski glas:

— Madame! Madame!

Dražestna dama je planila pokonci, ogrnila si je drugič svileni plašč in hitela je k vratom.

— Madame! Vojvoda! — je zaklical isti glas.

— Vojvoda? — je ponovila dama pri vratih.

— Da, nemudoma hoče govoriti z markizo.

— Kaj nini nisi povedala, da danes ne sprejemam?

— Rekla sem mu, da se je madame odpeljala na izprehod.

— A on?

— Ni hotel verjeti. Vojvoda je prisel čez vrt in je videl kočijo.

— Kdo mu je rekel, naj pride čez vrt?

— Vojvoda pravi, da prihaja po odgovor na pismo, ki ga je postal markizi pred dveema urama.

— Ah, saj res, to pismo ... Da, že vem.

— Baje je zelo važno.

— Da, se že spominjam.

— Kaj nai odgovorom vojvodi?

— Prosi ga, naj me počaka v salonu. Potem se pa vrni ... toda urno!

Dama s svilennim plaščem se je obrnila od vrat, držeč kazalec na ustih. Očvidno je bila zatopljena v težke misli.

Sin juga, ki je stal med kratkim pogovorom pri pozlačeni mizici in držal na ruti na nji, je presenečeno opazoval lepo damo.

— Ne bojte se ničesar, prijatelj! — je dejala smeje.

— Bojim se za vas, madame! — je priznal Armand.

— Neumni dečko! — je odgovorila.

Ta čas se je začulo trkanje na ista vrata.

— Jaz sem, madame! — se je začul zunaj zopet isti glas kakor malo prej.

— Vojvoda čaka v salonu.

Dama je stopila k vratom in ih odprla. Vstopila je ženska, v kateri je Cambon takoj spoznal svojo spremiščevalko.

— Ali si imela masko tudi vričajo vojvode? — je vprašala dama.

— Ne, vzela sem jo šele, ko sem šla k vam, ker sem mislila, da ...

— To je odveč. Demisa, obe sva izdani, kakor vidiš. — je dejala smeje.

Denisa je odložila masko in Cambon je zagledal tudi drugo damo iz Jardin des Plantes.

— Reci, naj izprežeo konje.

— Monsieur Armand torej ne ide? — je vprašala Denisa z drhtecim glasom.

— Ne, monsieur Armand se tudi ne odpelje, ker bo večerjal pri meni.

— Mi ima madame še kaj naročiti?

— Ne.

Denisa se je nizko poklonila in odšla. Bila je bleda kot zid.

Potem se je očarljiva dama približala svojemu gostu, ki menda sploh ni ničesar slišal. ne videl.

— A kakšna, mislite, bo usoda onega, ki ne odide, niti se odpelje? — je vprašala.

Armand ni odgovoril. Samo smehl je, kakor se smehlja blažen človek.

— Od danes me ne smete zapustiti!

— Je vzlomila vsa sreča in pritisnila vroča lica na razgreti Armandovo glavo. — Sicer me pa tudi ne morete, kajti morate me imeti radi, kakor vas imam jaz. Kolika sreča, kolika blaženost biti od tebe tako ljubljena!

Pri tem je na video slučajno zlezla svilena ruta z njene krasne, nemirne glave in val bujnih kodrov je objel vroča Armandova lica, kakor se razpro-

stre na jugu noč po dnevnu v hipu, ko se dan najbolj veseli večerne zarje, krasnih rož in razburkanih morskih valov.

Kar se je začul ženski glas:

— Madame! Madame!

Dražestna dama je planila pokonci, ogrnila si je drugič svileni plašč in hitela je k vratom.

— Madame! Vojvoda! — je zaklical isti glas.

— Vojvoda? — je ponovila dama pri vratih.

— Da, nemudoma hoče govoriti z markizo.

— Kaj nini nisi povedala, da danes ne sprejemam?

— Rekla sem mu, da se je madame odpeljala na izprehod.

— A on?

— Ni hotel verjeti. Vojvoda je prisel čez vrt in je videl kočijo.

— Kdo mu je rekel, naj pride čez vrt?

— Vojvoda pravi, da prihaja po odgovor na pismo, ki ga je postal markizi pred dveema urama.

— Ah, saj res, to pismo ... Da, že vem.

— Baje je zelo važno.

— Da, se že spominjam.

— Kaj nai odgovorom vojvodi?

— Prosi ga, naj me počaka v salonu. Potem se pa vrni ... toda urno!

Dama s svilennim plaščem se je obrnila od vrat, držeč kazalec na ustih. Očvidno je bila zatopljena v težke misli.